

Uddannelse – fra student til emeritus

Speciallæge Merete Ipsen, afdelingslæge Gunver Lillevang & overlæge Ole Weis Bjerrum

Der er væsentlige fremskridt og organisatoriske nyheder i uddannelsen af medicinstuderende, yngre lægers speciallægeuddannelse og efteruddannelse af speciallæger – det er svært at vælge de vigtigste.

MEDICINSTUDIET

Medicinstudiet er forskelligt ved de tre universiteter, hvilket giver mulighed for at vurdere nye tiltag. I Aarhus arbejdes i en studiereform med tidlig klinik og karrierevejledning. En spændende nyskabelse er også klinikundervisningen i Holstebro, hvor et ortopædkirurgisk afsnit drives tværfagligt af studerende under supervision [1].

SPECIALLÆGEUDDANNELSEN

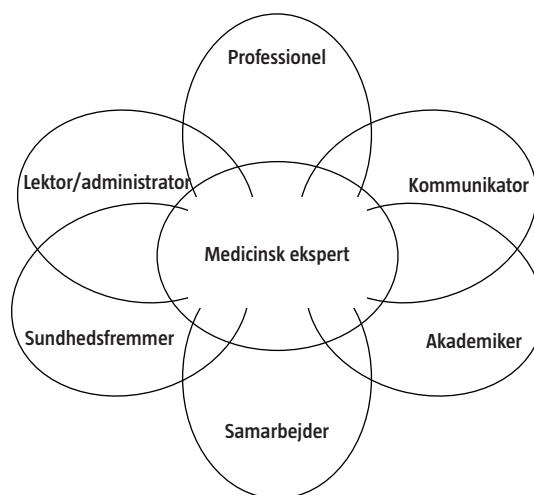
Den nye speciallægeuddannelse blev iværksat i 2004, og den kliniske basisuddannelse indførtes i 2008. De første læger blev uddannet på begge niveauer i 2009, og forløbene evalueres i Det Nationale Råd for Lægelig Videreuddannelse. Bidrag til evalueringen kan sendes via de Regionale Uddannelsesråd. Et centralt paradigme i lægeuddannelsen er de syv lægeroller (Figur 1), som er adopteret fra en canadisk model. I 2009 er rollen som *professional* internationalt videreudviklet med *physician health*, altså »lægens helbred«. Grundtanken er, at som *professional* skal man kunne tage vare på sig selv og kolleger for at kunne bidrage til sundhed, samt at lægegerningen er en berigende karriere, men også en krævende profession [2]. Herved fremhæves en kollegial og en arbejdsmiljømæssig dimension i lægeuddannelsen. De syv roller skal ses som en helhed. I en dansk undersøgelse af opfattelse af rollerne har man vist, at der er et misforhold mellem definitionen af det lægelige spektrum, og hvordan det udmøntes og forstås i hverdagen, hvor der er en fokusering på faglig dygtighed (medicinsk ekspert). Målbekrivelserne er ikke tilstrækkeligt præcise og anvendelige, og det er svært at omsætte ambitionerne i en travl hverdag. Endelig synes der generelt at være en mangelfuld kvalificering af vejlederfunktionen [3].

EFTERUDDANNELSEN

Efteruddannelse er vigtig for kvaliteten i patientbehandling. Tilsvarende er kvalificering af vejledere vigtig for kvaliteten i lægeuddannelsen. Undervisning optager cirka 8% af overlægernes arbejdstid [4] og kan måske udnyttes bedre. Et væsentligt ansvar som vejleder er vurderingen af yngre lægers kompetencer,

FIGUR 1

De syv speciallægeroller. Illustration af at de syv roller skal ses som en helhed. Kilde: [3].

hvilket kan være svært uden klare retningslinjer. Internationalt er dette velkendt, og opmærksomheden er bl.a. rettet mod, at det er vanskeligt at validere redskaberne til at vurdere kompetencer (f.eks. tjeklister) [5]. En systematisk uddannelse af vejledere og uddannelsesansvarlige bør etableres.

DANSK FORSKNING I LÆGERS UDDANNELSE

Der udføres en del forskningsprojekter med fokus på rollen som medicinsk ekspert, kommunikator, akademiker, samarbejder og leder, samt synliggørelse og registrering af uddannelsesindsatsen. Forskning på præ- og postgraduat niveau faciliterer nationale initiativer, som omtalt ovenfor, og styrker indsatsen for lægeuddannelsen i almen praksis og på hospital.

KORRESPONDANCE: Merete Ipsen, Forskningens Hus, Århus Universitetshospital, Aalborg Sygehus, DK-9000 Aalborg. E-mail: m.ipсен@rn.dk

INTERESSEKONFLIKTER: Ingen.

LITTERATUR

1. Hansen TB, Jacobsen F, Larsen K. Cost effective interprofessional training: an evaluation of a training unit in Denmark. *J Interprof Care* 2009;23:234-41.
2. Puddester D, Flynn L, Cohen J. *CanMEDS Physician Health Guide*. Ottawa: The Royal College of Physicians and Surgeons of Canada, 2009.
3. Dehn P, Nielsen CH, Larsen K et al. Implementering af speciallægereformens syv roller. *Ugeskr Læger* 2009;171:1580-4.
4. Overlægers arbejdsvilkår. FAS, 2009. <http://www.laeger.dk/nyhed/download/docs/F11543/arbejdsvilkaer09.pdf> (10. februar 2010).
5. Kogan JR, Holmboe ES, Hauer KE. Tools for direct observation and assessment of clinical skills of medical trainees: a systematic review. *JAMA* 2009;302:1316-26.

STATUSARTIKEL

Dansk Selskab for Medicinsk Uddannelse